

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТА РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**«МОНІТОРИНГ СВІТОВОГО РИНКУ ГОТЕЛЬНИХ І
РЕСТОРАННИХ ПОСЛУГ»**

(для студентів 5 курсу заочної форми навчання
напряму підготовки 6.140101 – «Готельно-ресторанна справа»)

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг» (для студентів 5 курсу заочної форми навчання напряму підготовки 6.140101 – «Готельно-ресторанна справа») / Харк. нац. ун-т. міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад.: І. Л. Полчанінова. – Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 23 с.

Укладач: ст. викладач І. Л. Полчанінова

Рецензент: д.е.н., проф. І. М. Писаревський

Рекомендовано кафедрою Туризму і готельного господарства,
протокол № 1 від 28.08.2012 р.

ЗМІСТ

	Стор.
Вступ.....	4
1. Програма навчальної дисципліни.....	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни.....	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	6
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	6
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	7
1.5. Анотація програми навчальної дисципліни.....	7
2. Робоча програма навчальної дисципліни.....	10
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи.....	10
2.2. Зміст навчальної дисципліни.....	11
2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовними модулями.....	12
2.2.3. План практичних (семінарських) занять.....	12
2.2.4. Індивідуальне навчально-дослідне завдання.....	13
2.3. Самостійна робота студентів.....	15
2.4. Система поточного і підсумкового контролю знань студентів.....	18
2.5. Інформаційно-методичне забезпечення.....	21

ВСТУП

«Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг» є дисципліною циклу професійної та практичної підготовки варіативної частини навчального плану в системі підготовки бакалавра галузі знань 1401 - «Сфера обслуговування» напряму підготовки 6.140101 - «Готельно-ресторанна справа».

Робоча програма навчальної дисципліни розроблена відповідно до вимог галузевого стандарту вищої освіти МОН України (Галузевий стандарт вищої освіти. Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра, напряму підготовки 6.140101 - «Готельно-ресторанна справа», галузі знань 1401 “Сфера обслуговування”, 2010 р.) на базі освітньо-кваліфікаційного рівня підготовки бакалавра. Форма підсумкового контролю – залік.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати: стандартні методики моніторингу ринку послуг гостинності, методики макрорегіональних досліджень, методики дослідження ринку рекреаційних послуг, методики дослідження геомаркетингових зон, соціально-економічні передумови розвитку світового туризму та туризму в Україні, характеристика міжнародного ринку послуг гостинності, міжнародні готельні конфедерації, корпорації, асоціації, ланцюги, комплекси, міжнародні операційні ланцюги підприємств харчування, місце України та її окремих рекреаційних послуг на світовому ринку.

вміти:

– визначати можливості зарубіжних партнерів щодо формування комплексу послуг, укласти угоди з зарубіжними споживачами, використовуючи результати досліджень світового ринку послуг гостинності

– проводити аналіз макро- і мікросередовища рекреаційного комплексу, моніторинг основних конкурентів на внутрішньому та зовнішньому ринках послуг гостинності, використовуючи стандартні методики моніторингу.

При вивченні дисципліни «Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг» студент має ознайомитись з програмою дисципліни, з її структурою, змістом та обсягом кожного змістовного модуля, формами та методами навчання, з усіма видами та методами контролю знань, вимогами до виконання контрольної роботи та методикою оцінювання знань.

Тематичний план навчальної дисципліни «Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг» складається з одного модуля, який логічно пов’язує два змістовних модуля за змістом та взаємозв’язками.

Навчальний процес для студентів заочної форми навчання здійснюється у таких формах: практичне (семінарське) заняття, самостійна робота студента, контрольні заходи.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

Мета вивчення дисципліни «Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг» - набуття теоретичних знань і практичних навичок зі збору кон'юнктурної інформації, аналітичного опрацювання даних, використання методик аналізу та прогнозування коливання кон'юнктури світового ринку готельних та ресторанних послуг з ціллю прийняття адекватних економічній ситуації управлінських рішень.

Завданням дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів з наступних питань:

- сутність та структурно-логічна схема моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг;
- методики макрорегіональних досліджень, дослідження національного та світового ринку готельних та ресторанних послуг;
- організація та планування моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг;
- характеристика міжнародного ринку послуг гостинності, місце України та її окремих рекреаційних послуг на світовому ринку.

Предметом вивчення в дисципліні є кон'юнктурний механізм функціонування готельних і ресторанних господарств, а також фактори, які визивають зміну цього механізму в короткостроковій та довгостроковій перспективі.

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця наведено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Маркетинг готельно-ресторанного господарства	Стратегічний маркетинг Стратегічний менеджмент
Менеджмент готельно-ресторанного господарства	Кон'юнктурні дослідження галузевого ринку
Організація готельного господарства	Управління попитом
Організація ресторанного господарства	Інноваційні технології в ресторанному, готельному господарстві та туризму
Рекреаційні комплекси світу (у т.ч. Турресурси України)	
Статистика	

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1 Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг (4,5 / 162)

ЗМ 1.1. Теоретичні засади моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг.

Тема 1. Об'єкт, предмет, задачі вивчення та основні поняття дисципліни «Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг».

Тема 2. Організація світового ринку готельних та ресторанних послуг.

Тема 3. Структура та типологія національних туристичних ринків.

Тема 4. Попит та пропозиція на світовому ринку готельних і ресторанних послуг.

ЗМ 1.2. Організація досліджень кон'юнктури ринку готельних та ресторанних послуг.

Тема 5. Кон'юнктура ринку готельних і ресторанних послуг.

Тема 6. Методичні засади дослідження кон'юнктури світового ринку готельних і ресторанних послуг.

Тема 7. Перспективи розвитку світового ринку готельних і ресторанних послуг.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Освітньо-кваліфікаційні вимоги, описані згідно до галузевих стандартів ОКХ і засобів діагностики (ЗД) функції і типові вміння і завдання діяльності, якими повинні володіти студенти внаслідок вивчення дисципліни «Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг» наведені у табл. 1.2.

Таблиця 1.2 – Освітньо - кваліфікаційні вимоги до підготовки фахівців

Вміння та знання (за рівнями сформованості)	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
1	2	3
Аналізувати існуючі рекреаційні можливості підприємства та території щодо надання різних видів послуг гостинності, користуючись статистичною та плановою документацією й стандартними методиками моніторингу	виробнича	проектувальна
Досліджувати попит потенційних споживачів готельно-ресторанних послуг	виробнича	проектувальна

1	2	3
Здійснювати збір, обробку, аналіз та систематизацію інформації щодо послуг гостинності, узагальнювати вітчизняний і зарубіжний досвід з питань виробництва послуг гостинності, використовуючи сучасні методи наукових досліджень	виробнича	організаційна
Організовувати порівняльно-аналітичний моніторинг споживчої якості послуг конкурентів, досліджувати реакцію споживачів на якість послуг гостинності		
	виробнича	управлінська

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Іванова Л. О. Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг Львів: Магнолія-2006, 2012. – 148 с
2. Михеева Н. А. Региональный мониторинг гостиничных услуг и прогнозирование. / Н. А. Михеева. - М: Троицкий мост, 2013. – 184 с.
3. Свиридова Н.Д. Гостиничная индустрия Украины : учеб. пособ. / Н.Д. Свиридова ; Восточноукр. нац. ун-т им. В. Даля. - Луганск : [б. и.], 2006. - 130 с.
4. Томащук Т. В. Світова індустрія гостинності : навч. посіб. / Т.В. Томащук ; Київськ. нац. торг.-екон. ун-т. - К. : [Київськ. нац. торг.-екон. ун-т], 2008. - 153 с.
5. Чоні І.В. Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу [Електронний ресурс] / І.В. Чоні, Н. В. Дібрівська, Г.М. Мазур. – Електрон. дані. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2009. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) . – Назва з контейнера. – На укр. яз.
6. Шедина Н. А. Моніторинг макроекономічних та галузевих показників. Вип. 2 / Шедина Н. А., Богуславская Т. В., Полякова В. В. [и др.]. — К.: Мінекономіка, 2001. — 106 с.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни

Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг

Мета вивчення дисципліни «Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг» - набуття теоретичних знань і практичних навичок зі збору кон'юнктурної інформації, аналітичного опрацювання даних, використання методик аналізу та прогнозування коливання кон'юнктури світового ринку готельних та ресторанних послуг з ціллю прийняття адекватних економічній ситуації управлінських рішень. Завданням дисципліни

є теоретична та практична підготовка студентів з наступних питань: сутність та структурно-логічна схема моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг; методики макрорегіональних досліджень, дослідження національного та світового ринку готельних та ресторанних послуг; організація та планування моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг; характеристика міжнародного ринку послуг гостинності, місце України та її окремих рекреаційних послуг на світовому ринку. Предмет вивчення в дисципліні: кон'юнктурний механізм функціонування готельних і ресторанних господарств, а також фактори, які визивають зміну цього механізму в короткостроковій та довгостроковій перспективі. Назви змістових модулів: Теоретичні засади моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг. Організація досліджень кон'юнктури ринку готельних та ресторанних послуг.

Мониторинг мирового рынка гостиничных и ресторанных услуг

Цель изучения дисциплины «Мониторинг мирового рынка гостиничных и ресторанных услуг» - приобретение теоретических знаний и практических навыков по сбору конъюнктурной информации, аналитической обработке данных, использование методик анализа и прогнозирования колебания конъюнктуры мирового рынка гостиничных и ресторанных услуг с целью принятия адекватных экономической ситуации управленческих решений. Задачей дисциплины является теоретическая и практическая подготовка студентов по следующим вопросам: сущность и структурно-логическая схема мониторинга мирового рынка гостиничных и ресторанных услуг; методики макрорегиональных исследований, исследования национального и мирового рынка гостиничных и ресторанных услуг, организация и планирование мониторинга мирового рынка гостиничных и ресторанных услуг; характеристика международного рынка услуг гостеприимства, место Украины и ее отдельных рекреационных услуг на мировом рынке. Предмет изучения в дисциплине: конъюнктурный механизм функционирования гостиничных и ресторанных хозяйств, а также факторы, вызывающие изменение этого механизма в краткосрочной и долгосрочной перспективе. Названия содержательных модулей: Теоретические основы мониторинга мирового рынка гостиничных и ресторанных услуг. Организация исследований конъюнктуры рынка гостиничных и ресторанных услуг.

Monitoring the global market of hotel and restaurant services

Purpose "Monitoring of the world market of hotel and restaurant services" - the acquisition of theoretical knowledge and practical skills to collect market information and analytical data, the use of methods of analysis and forecasting fluctuations in the world market of hotel and restaurant services with a view to the economic situation of adequate management solutions. Goal of discipline is the theoretical and practical training of the students on the following issues: the nature and structure-logic monitoring the global market of hotel and restaurant services; macroregional research methodology, research on a national and global market of hotel and restaurant services, organization and planning of monitoring the global market of hotel and restaurant services , characteristic of the international market of hospitality services, the place in Ukraine and some of its recreational services in the world market. The object of study in the discipline: opportunistic mechanism of the hotels and restaurants, as well as the factors that cause a change of the mechanism in the short and long term. The names of the modules of content: Theoretical basis for monitoring the global market of hotel and restaurant services. Market research organization of hotel and restaurant services.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента

за спеціальностями та видами навчальної роботи

Розподіл обсягу навчальної роботи студента заочної форми навчання по дисципліні «Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг» наведено в табл. 2.1

Таблиця 2.1 – Розподіл обсягу навчальної роботи студента (заочна форма навчання)

Призначення: підготовка бакалаврів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних до ECTS – 1,5: у тому числі: Модулів - 1, Змістовних модулів – 2; Загальна кількість годин - 54	Галузь знань 1401 - «Сфера обслуговування» Напрямок підготовки 6.40101 «Готельно-ресторанна справа» Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Статус дисципліни: варіативна Рік підготовки: 5-й Семестр: 9-й. Практичні (семінарські) – 2 год. Самостійна робота – 52 год. Вид підсумкового контролю - залік.

Структура навчальної дисципліни «Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг» наведена у табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Структура навчальної дисципліни «Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг»

Спеціальність, спеціалізація, (шифр, аббревіатура)	Всього кредит/ /годин	Семестр(и)	Години								Екзамен (семестр)	Залік (семестр)
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр. роб	КП/КР	РГР		
6.40101 «Готельно- ресторанна справа» (заочна форма навчання)	1,5/54	9	2	-	2	-	52	18	-	-	-	9

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: практичних (семінарських). Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час семінарських занять. Велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів. Всі види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

2.2. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1 Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг (1,5 / 54)

ЗМ 1.1. Теоретичні засади моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг (0,5 / 18).

Тема 1. Об'єкт, предмет, задачі вивчення та основні поняття дисципліни «Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг».

Сутність понять «товар» та «послуга», спільне та відмінне між ними, місце готельно-ресторанних послуг в індустрії туризму, підходи до визначення терміну «моніторинг» з різних точок зору. Сфера практичного використання моніторингу.

Тема 2. Організація світового ринку готельних та ресторанних послуг.

Сутність світового ринку як глобальної системи, яка регулює співвідношення попиту й пропозиції. Класифікація ринку готельно-ресторанних послуг за видами, формами, характером діяльності, територією. Специфічні риси ринку готельно-ресторанних послуг: комплексність, мобільність, нероздільність процесу обслуговування та ритмічність.

Тема 3. Структура та типологія національних туристичних ринків.

Ринок готельно-ресторанних послуг як невід'ємна складова туристичного ринку. Сегментація за ознаками: мета подорожі, форма організації, державна ознака, сезон та термін перебування, клас обслуговування, спосіб подорожування та ін. Типологія туристичних ринків. Типологія країн світу за їх місцем у світовій економіці та міжнародних відносинах.

Тема 4. Попит та пропозиція на світовому ринку готельних і ресторанних послуг.

Умови та чинники, які формують попит та пропозицію на сучасному ринку готельно-ресторанних послуг. Тенденції туристичного попиту: розширення кола потенційних споживачів туристичних послуг, старіння туристів, дроблення відпускнуго періоду та зростання кількості короткотермінових поїздок, перехід від масового стандартизованого до масового диференційованого туризму

ЗМ 1.2. Організація досліджень кон'юнктури ринку готельних та ресторанних послуг (1,0 / 36).

Тема 5. Кон'юнктура ринку готельних і ресторанних послуг.

Поняття «кон'юнктура», характерні особливості кон'юнктури ринку готельних та ресторанних послуг. Методика оцінки кон'юнктури на основі комбінованих ринкових індикаторів. Методи прогнозування кон'юнктури, які є найбільш ефективними для ринку готельно-ресторанних послуг.

Тема 6. Методичні засади дослідження кон'юнктури світового ринку готельних і ресторанних послуг.

Структурно-логічна схему геопросторового дослідження ринку. Методика макрорегіональних досліджень туристичного ринку та ринку готельно-ресторанних послуг. Методика дослідження національного ринку ГРП. Методика геомаркетингового дослідження підприємства сфери готельно-ресторанного бізнесу.

Тема 7. Перспективи розвитку світового ринку готельних і ресторанних послуг.

Еволюція розвитку світового туристського ринку: прогноз розвитку туризму, впливу соціодемографічних факторів та матеріального стану людства на розвиток туризму і готельно-ресторанного господарства.

2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовними модулями

Розподіл часу за модулями і змістовними модулями для студентів денної форми навчання по дисципліні «Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг» наводиться в табл. 2.3.

Таблиця 2.3 – Розподіл часу за модулями і змістовними модулями для студентів заочної форми навчання по дисципліні «Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг»

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1. Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг.	1,5/54	-	2	-	52
ЗМ 1.1. Теоретичні засади моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг.	0,5/18	-	1	-	17
ЗМ 1.2. Організація досліджень кон'юнктури ринку готельних та ресторанних послуг.	1,0/36	-	1	-	35

2.2.2. План практичних (семінарських) занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, спрямована на закріплення студентами теоретичних знань, отриманих під час самостійного вивчення матеріалу дисципліни.

Проведення семінарських занять базується на попередньо підготовленому матеріалі – самостійна робота студента, тестах для виявлення ступеня оволодіння студентами необхідними знаннями та вміннями.

Оцінки, отримані студентом під час семінарських занять враховуються при виставленні поточної оцінки за змістовними модулями з навчальної дисципліни «Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг».

Таблиця 2.4 – План проведення практичних (семінарських) занять з дисципліни «Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг» для заочної форм навчання

Зміст	Кількість годин
Модуль 1. Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг	2
ЗМ 1.1. Теоретичні засади моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг.	1
ЗМ 1.2. Організація досліджень кон'юнктури ринку готельних та ресторанних послуг	1

2.2.3. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Програмою дисципліни «Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг» передбачено виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ):

- для студентів заочної форми навчання - контрольна робота.

Виконання контрольної роботи необхідно для систематизації, закріплення теоретичних знань і набуття практичних навичок по дисципліні «Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг». Так само ІНДЗ дозволяє студентам навчитися системно підходити до аналізу стану та тенденцій розвитку готельного і ресторанного господарства.

При виконанні ІНДЗ студент повинен продемонструвати вміння в сфері науково-дослідної діяльності, уміння аналізу і синтезу інформаційних матеріалів по темі.

ІНДЗ виконується студентами самостійно протягом вивчення дисципліни із проведенням консультацій викладачем дисципліни відповідно до графіка навчального процесу та оприлюдненні результатів під час проведення практичних занять по дисципліні.

В результаті виконання контрольної роботи студент повинен:

1. Підготувати і належними чином оформити ІНДЗ на задану тематику;
2. Зробити доповідь на підсумковому занятті.

Обсяг у годинах – 18 годин, включених до самостійної роботи для заочної форми навчання.

Контрольна робота оформлюється в такому порядку:

1. Титульний аркуш.
2. Зміст.
3. Основний текст.
4. Список використаних інформаційних джерел.

Мова написання – українська.

Загальний обсяг роботи становить – 15 -20 аркушів.

Тематика індивідуальних завдань з дисципліни.

1. Характеристика ринку готельних і ресторанних послуг Північно - Європейського регіону.
2. Характеристика ринку готельних і ресторанних послуг Південно - Європейського регіону.
3. Характеристика ринку готельних і ресторанних послуг Східно-Середземноморського Європейського регіону.
4. Характеристика ринку готельних і ресторанних послуг Західно - Європейського регіону.
5. Характеристика ринку готельних і ресторанних послуг Східно-Європейського регіону
6. Характеристика ринку готельних і ресторанних послуг Центрально-Європейського регіону.
7. Характеристика ринку готельних і ресторанних послуг Північно-Американського регіону.
8. Характеристика ринку готельних і ресторанних послуг Центрально-Американського регіону.
9. Характеристика ринку готельних і ресторанних послуг Південно - Американського рекреаційного регіону.
10. Характеристика ринку готельних і ресторанних послуг Карибського регіону.
11. Характеристика ринку готельних і ресторанних послуг Австралоазійського регіону.
12. Характеристика ринку готельних і ресторанних послуг Мікронезійського регіону.
13. Характеристика ринку готельних і ресторанних послуг Меланезійського регіону.
14. Характеристика ринку готельних і ресторанних послуг Полінезійського регіону.
15. Характеристика ринку готельних і ресторанних послуг Північно – Східного Азіатського регіону.
16. Характеристика ринку готельних і ресторанних послуг Південно – Східного Азіатського регіону.
17. Характеристика ринку готельних і ресторанних послуг Південно - Азіатського регіону.
18. Характеристика ринку готельних і ресторанних послуг Північно - Африканського регіону.
19. Характеристика ринку готельних і ресторанних послуг Південно - Африканського регіону.
20. Характеристика ринку готельних і ресторанних послуг Західно - Африканського регіону.
21. Характеристика ринку готельних і ресторанних послуг Центрально-Африканського регіону.
22. Характеристика ринку готельних і ресторанних послуг Східно -

Африканського регіону.

23. Характеристика ринку готельних і ресторанних послуг Близькосхідного регіону.

2.3. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів є важливим елементом успішного засвоєння матеріалу дисципліни. Самостійна робота являється інструментом опанування навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Самостійна навчальна робота студента передбачає поглиблене вивчення питань, які є складовими тем змістових модулів, і переліку додаткових та суміжних з основним матеріалом лекцій тем, ознайомлення з якими має сприяти більш змістовному та всебічному оволодінню студентом знаннями, що є запорукою успішності підготовки висококваліфікованого фахівця у сфері готельно-ресторанного господарства.

Самостійна робота з дисципліни включає такі форми:

- вивчення додаткової літератури та довідкових матеріалів;
- підготовка до семінарських занять;
- підготовка до поточного контролю;
- виконання контрольної роботи.

Перелік питань та завдань для самостійної роботи студентів наданий в табл. 2.5.

Таблиця 2.5 – Перелік питань та завдань для самостійної роботи студентів заочної форми навчання

Зміст	Кількість годин
Модуль 1. Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг.	52
ЗМ 1.1. Теоретичні засади моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг.	17
1. Об'єкт, предмет, задачі вивчення та основні поняття дисципліни «Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг».	4
2. Організація світового ринку готельних та ресторанних послуг.	4
3. Структура та типологія національних туристичних ринків.	4
4. Попит та пропозиція на світовому ринку готельних і ресторанних послуг.	5
ЗМ 1.2. Організація досліджень кон'юнктури ринку готельних та ресторанних послуг.	35
5. Кон'юнктура ринку готельних і ресторанних послуг.	5
6. Методичні засади дослідження кон'юнктури світового ринку готельних і ресторанних послуг.	8
7. Перспективи розвитку світового ринку готельних і ресторанних послуг.	4
Виконання контрольної роботи	18

Контрольні запитання для самостійної діагностики.

1. Складові моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг.
2. Сутність та значення досліджень у здійсненні маркетингу підприємств готельної та ресторанної індустрії.
3. Основні об'єкти досліджень. Види досліджень світового ринку готельно-ресторанних послуг.
4. Основні етапи проведення моніторингу світового ринку.
5. Методичне забезпечення процесу моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг.
6. Особливості проведення різних видів дослідження, типи інформації, які можна зібрати за їх допомогою.
7. Етапи проведення спостереження, опитування.
8. Сутність та значення маркетингових експериментів в обґрунтуванні маркетингових рішень підприємства.
9. Проблеми створення різних видів панелей та отримання від них необхідної маркетингової інформації. Методологія проведення панельних досліджень.
10. Розробка програми (робочого плану) моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг.
11. Вибірковий план дослідження: основні етапи та проблеми його розробки.
12. Система аналізу результатів моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг, послідовність обробки інформації.
13. Опрацювання даних моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг за допомогою пакетів прикладних програм.
14. Визначення динаміки споживання готельних та ресторанних послуг.
15. Структура споживання послуг, параметризована до ознак готельних та ресторанних (за видами, формами, сезонами, терміном, класом обслуговування, використанням транспортних засобів тощо).
16. Визначення територіальної структури: елементів та форм територіальної організації споживання готельних та ресторанних послуг.
17. Напрямки та перспективи розвитку регіональних ринків готельних та ресторанних послуг різного масштабу.
18. Методи визначення обсягу, структури, видової та територіальної диференціації попиту на готельні та ресторани послуги.
19. Визначення місткості, сегментів, потенційних можливостей обсягу, структури, галузевої та територіальної диференціації пропозиції.
20. Оцінка співвідношення попиту та пропозиції на ринках внутрішнього та міжнародного готельного та ресторанного бізнесу, видових (ринках різних видів та форм, класів обслуговування, ринку готельних послуг,

ринку ресторанних послуг) та територіальних субринках (місцевих ринках різного масштабу тощо).

21. Дослідження позиціонування готельних та ресторанних послуг на цільових ринках.

22. Методи оцінки ринкової ситуації відповідно до можливостей певного суб'єкту, відповідно до стратегії діяльності: аналіз ринкових можливостей, визначення перспективного цільового ринку, вибір маркетингової стратегії, розробка комплексу маркетингу та розробка допоміжних систем маркетингу.

23. Визначення кон'юнктури, сегментація та прийняття певної маркетингової стратегії підприємств готельної та ресторанної індустрії.

24. Характеристика дослідницьких робіт в процесі створення нового товару та виходу з ним на ринок.

25. Методики оцінки конкурентоспроможності товарів та послуг.

26. Організація проведення спостереження за змінами цін в ринкових умовах.

27. Особливості досліджень в галузі маркетингових комунікацій.

28. Дослідження рекламної активності підприємств - конкурентів.

29. Організація стосунків між дослідницькою компанією та підприємством-замовником.

30. Визначення бюджету моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг.

31. Системність дослідження, що дозволяє встановити порядок вирішення проблеми за допомогою системних понять (схема, компонент, елемент, структура, функція, організація).

32. Сутність та значення маркетингових експериментів в обґрунтуванні маркетингових рішень підприємства.

33. Методологія проведення панельних досліджень.

34. Опрацювання даних моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг за допомогою пакетів прикладних програм.

35. Визначення територіальної структури: елементів та форм територіальної організації споживання готельних та ресторанних послуг.

36. Дослідження рекламних носіїв - моніторинг засобів масової інформації.

37. Основні рекомендації та вимоги міжнародних організацій до проведення моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг.

Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи викладача.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

1. За засвоєнням теоретичного матеріалу:
  - консультації індивідуальні (запитання-відповідь);

- консультації групові (розгляд типових прикладів - ситуацій).
2. За засвоєнням практичного матеріалу:
- консультації індивідуальні та групові.
3. Для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу:
- захист виконаних контрольних робіт;
  - підготовка відповідей на семінарі.

Методики активізації процесу навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг» з метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачено застосування активних методів навчання, міні-лекцій, кейс-методів, робота в малих групах (табл. 2.6).

Таблиця 2.6 – Використання навчальних технологій для активізації процесу навчання з дисципліни «Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг» для денної і заочної форм навчання.

Методики активізації процесу навчання	Практичне застосування навчальних технологій
Робота в малих групах	Семінарське заняття з теми 4: Попит та пропозиція на світовому ринку готельних і ресторанних послуг
Презентація	Семінарське заняття з теми 7: Перспективи розвитку світового ринку готельних і ресторанних послуг.

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але і високою ефективністю учбового процесу, який виявляється в:

- закріпленні теоретичних знань на практиці;
- підвищенні самосвідомості студентів;
- виробленні здатності ухвалювати самостійні рішення;
- виробленні здібності до колективних рішень;
- виробленні здібності до соціальної інтеграції;
- розвитку здібностей до компромісів.

2.4. Система поточного і підсумкового контролю знань студентів

Оцінювання знань, вмінь та навичок студентів враховує всі види занять, які передбачені програмою навчальної дисципліни «Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг».

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи контролю і оцінювання знань:

- оцінювання роботи студента на практичних (семінарських) заняттях;

- оцінювання виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (контрольної роботи);
- проведення проміжного контролю (опитування або письмові завдання);
- проведення модульного контролю (тестування та виконання завдань самостійної роботи);
- проведення підсумкового контролю: складання заліку.

Засоби контролю та структура залікового кредиту по дисципліні представлена у таблиці 2.7.

Таблиця 2.7 – Засоби контролю та структура залікового кредиту з дисципліни «Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг» для студентів 1 заочної форми навчання

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.1. Тестування	20
ЗМ 1.2. Тестування	20
Всього із змістових модулів	40
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1	
Виконання ІНДЗ (контрольної роботи)	20
Залік	40
Всього за модулем 1	100 %

Загальна оцінка за змістові модулі (ЗМ 1.1, 1.2) складається з поточних оцінок, яку студент отримує під час тестування. Загальна (модульна) оцінка з дисципліни визначається як сума оцінок за змістові модулі та оцінки за виконання контрольної роботи та результатами підсумкового залікового завдання.

Порядок поточного оцінювання знань студентів

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента по вивченню програмного матеріалу дисципліни;
- підготовка до практичних і семінарських занять;
- виконання самостійної роботи.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи та активності на практичних (семінарських) заняттях

Оцінювання знань студента на практичних (семінарських) заняттях проводиться по 5-ти бальній шкалі за такими критеріями:

1. Розуміння, ступень засвоєння теорії та методології проблеми, що розглядається;
2. Ступень засвоєння матеріалу навчальної дисципліни;
3. Ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
4. Уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні індивідуальних завдань, та завдань, що винесені на розгляд в аудиторії;
5. Логіка, структура, стиль викладу матеріалу при виступах в аудиторії, вміння обґрунтувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та роботи висновки.

При оцінюванні практичних завдань та завдань до самостійної роботи увага приділяється не тільки якості їх виконання але й своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу).

Проміжний модульний контроль

Проміжний модульний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом матеріалу модуля та вміння застосувати його для вирішення практичних завдань і проводиться у вигляді письмового (тестового) контролю. Знання оцінюються за 5-ти бальною системою аналогічній той, що використовується для контролю систематичного виконання самостійної роботи та активності на практичних (семінарських) заняттях.

Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання (контрольної роботи)

ІНДЗ оцінюється за такими параметрами:

- Оформлення роботи;
- Відповідність змісту наведеному плану;
- Захист/доповідь на семінарському занятті.

Проведення контролю за змістовними модулями

Контроль ЗМ здійснюється та оцінюється за такими складовими: практичні заняття, самостійна робота студента. Для проведення контролю за ЗМ 1.1 і ЗМ 1.2 використовується тестування.

Тестові завдання містять запитання одиничного та множинного вибору, завдання на знаходження відповідності, завдання по визначенню послідовності, відкриті питання різного рівня складності.

Проведення підсумкового контролю (залік)

Умовою допуску до заліку є позитивні оцінки з контролю знань за змістовними модулями та виконана і захищена контрольна робота. Залік здійснюється в письмовій тестовій формі. Тестові завдання містять запитання одиничного та множинного вибору, завдання на знаходження відповідності, завдання по визначенню послідовності, відкриті питання різного рівня складності.

2.5. Інформаційно-методичне забезпечення

Інформаційно-методичне забезпечення по дисципліні «Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг» наведено в табл. 2.8.

Таблиця 2.8 – Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1	2
1. Рекомендована основна навчальна література	
Іванова Л. О. Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг Львів: Магнолія-2006, 2012. – 148 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2
Михеева Н. А. Региональный мониторинг гостиничных услуг и прогнозирование. / Н. А. Михеева. - М: Троицкий мост, 2013. – 184 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2,
Свиридова Н.Д. Гостиничная индустрия Украины : учеб. пособ. / Н.Д. Свиридова ; Восточноукр. нац. ун-т им. В. Даля. - Луганск : [б. и.], 2006. - 130 с.	ЗМ 1.2, ЗМ 1.3
Томащук Т. В. Світова індустрія гостинності : навч. посіб. / Т.В. Томащук ; Київськ. нац. торг.-екон. ун-т. - К. : [Київськ. нац. торг.-екон. ун-т], 2008. - 153 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2,
Чоні І.В. Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу [Електронний ресурс] / І.В. Чоні, Н. В. Дібрівська, Г.М. Мазур. – Електрон. дані. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2009. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) . – Назва з контейнера. – На укр. яз.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2,
Шедина Н. А. Моніторинг макроекономічних та галузевих показників. Вип. 2 / Шедина Н. А., Богуславская Т. В., Полякова В. В. [и др.]. — К.: Мінекономіка, 2001. — 106 с.	ЗМ 1.1
2. Додаткові джерела	
Богалдин-Малых В. В. Маркетинг и управление в сфере туризма и социально-культурного сервиса: туристические, гостинично-ресторанные и развлекательные комплексы. — М., Воронеж: МОДЕК, 2004. — 560 с.	ЗМ 1.1
Елисеева И. И. Общая теория статистики: учебник / И. И. Елисеева, М. М. Юзбашев; Под общ. ред. И. И. Елисеевой. — 4-е изд., перераб. и доп. — М.: Финансы и статистика, 2003. — 408 с.	ЗМ 1.2
Котлер Ф. Маркетинг. Гостеприимство. Туризм: Учебник для студ. Вузов / Ф. Котлер, Дж. Боуэн, Дж. Мейкенз / Р.Б. Ноздрева (ред.пер.с англ.). - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. - 1046 с.	ЗМ 1.1

1	2
Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) -2-е вид., перероб. та доп. / О.О. Любіцева. - К.: "Альтерпрес", 2003. - 436 с	ЗМ 1.1
Мунін Г.Б. Управління сучасним готельним комплексом: Навч. посіб. / Г.Б. Мунін, А.О. Змішов, Г.О. Зінов'єв, Є.В. Самарцев, О.О. Гаца, К.П. Максимець, Х.Й. Роглев / За редакцією члена-кор. НАН України, д.е.н., проф. С.І. Дорогунцова - К.: Ліра-К, 2005. - 520 с.	ЗМ 1.2
Нечаюк Л.І. Готельно-ресторанний бізнес: менеджмент: Навч. посібник. / Л.І. Нечаюк, Н.О. Телеш. - К.: Центр навчальної літератури, 2003. - 346 с.	ЗМ 1.1
Скибінський С.В. Маркетинг готельних послуг / С. В. Скибінський, Л. О. Іванова, О. Ф. Моргун— Л.: Видавництво Львівської комерційної академії, 2000. — 246 с.	ЗМ 1.2
Ткаченко Т.І. Стратегічний розвиток туристичного бізнесу: Монографія / Т.І. Ткаченко, С.В. Мельниченко, М.Г. Бойко та ін., за заг.ред. Мазаракі А.А. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 596 с.	ЗМ 1.2
Турковский М. Маркетинг гостиничных услуг / Марек Турковский; пер. И. Иванюк.: М.: Финансы и статистика, 2006. -296 с.	ЗМ 1.2
Уокер Джон Р. Введение в гостеприимство. Introduction to Hospitality : пер. с англ. / Джон Р. Уокер. - 4-е изд. - М. : ЮНИТИ, 2008. - 735 с.	ЗМ 1.1
Юльчиева Г Н. Организация гостиничного хозяйства в условиях глобализации экономики / Г. Н. Юльчиева; Отв.ред.Ж.Фролова. - Алматы: Классика, ЦАУ, 2004. – 450 с.	ЗМ 1.1
Янкевич В. С., Безрукова Н. Л. Маркетинг в гостиничной индустрии и туризме.— М.: Финансы и статистика, 2005. - 416с.	ЗМ 1.2
3. Ресурси мережі Інтернет	
Цифровий репозиторій ХНАМГ	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2
Маркетингове дослідження готельного ринку [ел. ресурс] – Режим доступу: http://www.city-adm.lviv.ua/zed/images/stories/zed/presentations_hotel /hotelstudy.pdf	ЗМ 1.2
О сервисе PRO.Statistics ProHotel Statistics Барометр гостиничного бизнеса Загрузка и цены. [ел. ресурс] – Режим доступу: http://stat.prohotel.ru/about/	ЗМ 1.2
Офіційний сайт Державного комітету статистики України [ел. ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua	ЗМ 1.2
Словарь гостиничных терминов [ел. ресурс] – Режим доступу: http://www.ifk-hm.ru/glossary.htm?page=4	ЗМ 1.1
HOTSTATS 2010 - HOTEL INDUSTRY REPORT. [ел. ресурс] – Режим доступу: http://www.trihc.com/USERFILES/FILE/HOTSTATS%202010.PDF	ЗМ 1.2
HOTSTATS 2011 - UK & EUROPEAN HOTEL INDUSTRY REPORT [ел. ресурс] – Режим доступу: http://rss.hsyndicate.com/file/152004594.pdf	ЗМ 1.2
The Travel & Tourism Competitiveness Report 2011 [ел. ресурс] – Режим доступу: http://www.weforum.org/reports/travel-tourism-competitiveness-report-2011	ЗМ 1.2

Навчальне видання

Програма навчальної дисципліни та
робоча програма навчальної дисципліни
«Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг»
(для студентів 5 курсу заочної форми навчання
напрямку підготовки 6.140101 – «Готельно-ресторанна справа»)

Укладач: **ПОЛЧАНІНОВА** Ірина Леонідівна

В авторській редакції

Комп'ютерне верстання: *Н. Ю. Гаврилiна*

План 2012, поз. 373 Р

Підп. до друку 02.01.2013 р.

Друк на ризографі

Тираж 10 пр.

Формат 60х84/16

Ум. друк. арк. 1,0

Зам. № 9209

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №4064 від 12.05.2011 р.